

Pozice českého automobilového průmyslu k Průmyslovému akčnímu plánu EK pro automotive k pilíři, který se týká inovací a digitalizace

Český a evropský automobilový průmysl stojí na kritické křižovatce. Udržení postavení EU jako hospodářské velmoci vyžaduje více než jen dlouhodobou strategii – nezbytná je zásadní změna regulačního přístupu EU. Bez průmyslové politiky, která reflektuje globální konkurenci, hrozí Evropě, že se stane pouhým odbytištěm pro zahraniční výrobce namísto lídra v inovacích a výrobě.

Průmyslový akční plán Evropské komise („akční plán“) uznává naléhavost situace a otevírá prostor pro nezbytnou diskusi. Jeho úspěch však bude záviset na rychlých a realistických krocích. Zatímco některé návrhy akčního plánu jsou v souladu s našimi doporučeními (viz naše vstupy do veřejné konzultace), jejich skutečná účinnost bude zřejmá teprve po upřesnění detailů praktického provedení. V několika oblastech se navíc akční plán opírá pouze o doporučení a vodítka, čímž fakticky přenáší odpovědnost a zátěž na členské státy. Tento přístup hrozí politickou paralýzou a roztržštěním legislativního rámce v EU, což by průmysl ponechalo bez potřebné legislativní jistoty a předvídatelnosti. Ačkoli členské státy hrají klíčovou roli, EU musí přijmout jasné vymahatelné kroky tam, kde je nezbytná koordinace, a nenechávat klíčové otázky nevyřešené. Ve zveřejněném akčním plánu také zcela chybí důraz na vědu, výzkum a inovace. Jsme přesvědčeni, že pouze systematická podpora v této oblasti umožní EU uchovat si svou konkurenceschopnost.

Flagship action: Harmonized framework for testing and deploying autonomous vehicles

Nejvyšší prioritou musí být stanovení jasných právních parametrů a podmínek pro testování a nasazení systémů umožňující automatizaci 4. a 5. úrovně. Upozorňujeme však, že plná harmonizace pravidel na úrovni EU bude složitý a zdoluhavý proces. Proto navrhujeme stanovit konkrétní roadmapu s postupnou harmonizací pravidel. Její součástí musí být časový plán zohledňující rychlý postup regulatorních prací v jiných částech světa.

Klíčové požadavky:

- **Podpora vývoje a výzkumu technologií automatizovaného řízení:** Jasná definice finančních nástrojů a podpory vývoje a testování technologií automatizovaného řízení je nezbytná, aby byl zajištěn jejich efektivní rozvoj. V České republice máme mimo jiné ambice pro vznik špičkového testovacího polygonu, který by jednoznačně posunul oblast vývoje technologií automatizovaného řízení a poté i samotný provoz autonomních vozidel dopředu. Za nezbytné považujeme podporovat i stávající polygony, kde se kumulují kapacity OEMs, Tiers a univerzit. Navrhujeme, aby tyto a další konkrétní aktivity byly předmětem spolufinancování z evropských zdrojů. Zároveň je klíčové zajistit, aby finanční prostředky byly využity skutečně účelně a nesměřovaly k udržování neefektivních nebo zastaralých procesů, které brzdí inovace namísto jejich podpory. Směrování podpory musí být industry-driven a reflektovat aktuální potřeby průmyslu.
- **Sjednocení podmínek pro testování:** Testovací podmínky v ČR jsou na velmi dobré úrovni, a proto trváme na tom, aby harmonizace pravidel na evropské úrovni nevedla ke zhoršení těchto podmínek. Jakákoliv nově vznikající pravidla musí vycházet z potřeb a zkušeností samotného odvětví, a zároveň respektovat dobře fungující praxi těch států, které jsou v této oblasti napřed. Regulace by měla podporovat inovace a vývoj, nikoliv vytvářet administrativní překážky, které by brzdily pokrok. Proto navrhujeme, se v prvním kroku soustředit na standardizaci zkušebního provozu pro SAE level 5.
- **Provázanost s předpisy OSN:** Je nezbytné, aby nové unijní předpisy byly v souladu s mezinárodními regulacemi EHK OSN, resp. byly řádně a včas začleněny do práva EU, čímž se zajistí interoperabilita a právní stabilita.
- **Racionální přístup k roztržštěnosti:** Strategické zaostávání Evropy vůči globální konkurenci je i důsledkem nejednotnosti pravidel. Zároveň jsme toho názoru, že razantní zásahy do specifických národních pravidel nejsou dle našeho názoru v tuto chvíli žádoucí. Proto navrhujeme:
 - o Zpracování gap analysis, která vyhodnotí aktuální stav v členských státech a příklady dobré praxe.
 - o Na základě toho připravit konkrétní roadmapu, která definuje kroky vedoucí k tomu, aby nově vznikající pravidla, související se silničním provozem a provozem silničních vozidel, platila jednotně napříč státy EU.

Flagship action: Cross border test-beds

Přeshraniční testování vnímáme jako klíčovou příležitost pro rozvoj technologií automatizovaného řízení. V České republice je legislativní rámec pro testování dobře nastaven, avšak na úrovni EU stále chybí jednotná pravidla. Je nezbytné zajistit, aby evropská regulace neomezovala osvědčené postupy v ČR, ale naopak je podporovala.

Klíčové požadavky:

- **Začlenění ČR do evropského testovacího koridoru:** Požadujeme, aby testovací koridor vedl přes Českou republiku i vzhledem ke stávajícímu koridoru Via Carolina a současně zahrnoval i Prahu, jako důležitý dopravní uzel. V České republice máme špičkové univerzitní týmy, které jsou schopny díky kvalitní výuce a budování tesbedů (v duchu Mobility Living Lab) vytvářet žádoucí konkurenční prostředí. Proto navrhuje zahrnutí univerzitního města Ostravy do testovacího koridoru.
- **Technologická neutralita:** Podmínky pro testovací koridory musí být nastaveny technologicky neutrálně, aby neomezovaly inovace a rozvoj různých řešení autonomní mobility.
- **Využití stávající infrastruktury:** Doporučujeme vybírat testovací koridory v lokalitách s již existující potřebnou infrastrukturou, například s kvalitním pokrytím internetu. Takovéto koridory nevyžadují složité investice a přípravu, než bude možné je reálně využít.

Flagship action: European Connected and Autonomous Vehicle Alliance

Tato iniciativa je v souladu s naší vizí, nicméně upřednostňujeme přístup, který bude řízen primárně průmyslem. Vznik a fungování Aliance, její struktura a očekávané výsledky v nás vzbuzují řadu otázek. Máme pochybnosti o její schopnosti dodat konkrétní výstupy v potřebném čase.

Klíčové požadavky:

- **Požadujeme vytvoření samostatného subjektu** pro identifikaci strategických oblastí výzkumu, prevenci duplicit a maximalizaci dopadu. Aliance by měla být oddělena od stávajících asociací, aby mohla fungovat nezávisle.
- **Aliance by neměla svazovat inovace předem definovanými cíli**, ale měla by vytvořit prostor pro přirozený vývoj nových technologií.
- **Klíčová je podpora spolupráce** mezi startupy, malými a středními podniky a zavedenými výrobci v oblasti automobilových technologií.
- **Požadujeme efektivnější financování výzkumu a vývoje**, zavedení daňových odpočtů pro výzkumné aktivity a zjednodušení přístupu k evropským finančním nástrojům.
- **Je nezbytné zabránit zneužití Aliance subjekty mimo EU** (např. z Číny či USA) k prosazování jejich obchodních zájmů na evropském trhu.
- **Spolupráce mezi evropskými výrobci je klíčová**, protože naši skuteční konkurenti jsou mimo hranice EU. Aliance by měla tento přístup aktivně podporovat.

Flagship action: Acces to vehicle data

Chápeme, že v rychle se vyvíjející oblasti digitálních technologií chce Evropská komise poskytnout jasné pokyny k nakládání s daty z vozidel. Nicméně zavádění nové legislativy jde proti cíli zjednodušování regulací (str. 17–18) a není v souladu s hlavním záměrem plánu – posílením konkurenceschopnosti evropského automobilového průmyslu. Bez vyhodnocení dopadu Data Actu a dalších nedávno přijatých (a mnohdy ještě neimplementovaných) legislativních aktů tuto aktivitu nemůžeme podpořit.

Klíčové požadavky: Nepřijímat další legislativu ke sdílení dat bez řádného vyhodnocení dopadů té stávající.

Cybersecurity

S nárůstem propojených a autonomních vozidel roste i důležitost kyberbezpečnosti. Prioritou musí vždy být bezpečnost vozidla a jeho posádky a dalších účastníků silničního provozu. I v této oblasti platí, že nejdůležitější je předvídatelné a, pokud možno, jednotné legislativní prostředí.

Klíčové požadavky: Dokončit proces přijetí směrnice NIS2 a její implementaci do národních legislativ, a to v rozsahu nezbytném, nikoliv excesivním (finančně i administrativně).

Sdružení automobilového průmyslu je dobrovolné sdružení společností zapojených do výrobního řetězce automobilového průmyslu České republiky. Sdružuje také subjekty aktivní ve výzkumu a vývoji, testování a certifikaci, vysoké školy a další poskytovatele služeb, kteří mají zájem aktivně přispívat k rozvoji českého automobilového průmyslu. Sdružení vytváří platformu pro jejich vzájemnou komunikaci a podporu společného cíle – zabezpečení trvalé konkurenceschopnosti sektoru.

Automobilový průmysl je nejvýznamnějším odvětvím zpracovatelského průmyslu České republiky, na jejím HDP se podílí téměř 10 procenty. Přímou zaměstnává zhruba 180 tisíc pracovníků, nepřímo, tedy včetně navazujících oborů, téměř 500 tisíc. V roce 2024 bylo v České republice vyrobeno 1 477 663 silničních vozidel všech typů, z nichž 1 452 881 představovaly osobní automobily. Více informací o českém automobilovém průmyslu najdete na www.autosap.cz
